

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.21.112/2022/4.

A tanács tagjai:

Dr. Kovács Zsuzsanna a tanács elnöke
Véghné dr. Szabó Zsuzsanna előadó bíró
Dr. Dzsula Marianna bíró
Dr. Pataki Árpád bíró
Dr. Stark Marianna bíró

A felperes:

felperes (cím)

A felperes képviselője:

Schiffer és Társai Ügyvédi Iroda (cím1; ügyintéző: dr. Schiffer András és dr. Pálvölgyi Miklós ügyvéd)

Az alperes:

alperes (cím2)

Az alperes képviselője:

Andrási & Hegedűs Ügyvédi Iroda (cím3; ügyintéző: dr. Andrási Gergely Pál ügyvéd)

A per tárgya:

személyiségi jog megsértése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 8.Pf.20.297/2022/6.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 15.P.21.615/2021/8.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezését – az első- és a másodfokú eljárási költség és illeték viselésére is kiterjedően – hatályon kívül helyezi, az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és a keresetet elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 54.000 (ötvennégyezer) forint első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az esedékesség napjáig az államnak – az állami adó- és vámhatóság illetékbevételi számlájára – 154.000 (százötvennégyezer) forint meg nem fizetett kereseti, fellebbezési és felülvizsgálati eljárási illetéket. Az illetékfizetési kötelezettség e határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes 2014 óta védelempolitikai kérdésekkel foglalkozó országgyűlési képviselő. 2014. és 2017. között az Országgyűlés Külügyi Bizottságának, majd 2018-tól a Honvédelmi és Rendészeti Bizottság szakpolitikusa volt.

[2] A felperes országgyűlési képviselőként belépett a helyszínra és honvédelmi miniszteri engedéllyel megtekintett többek között egy repülési naplót, aminek utaslistája szerint egy katonai légi jármű országról név nevű utast is szállított. A felperes 2018. október 16. napján az Országgyűlés elnöke részére „Miért szállíthatja a Magyar Honvédség Airbus A319 repülőgépe kiképző repülés keretében a miniszterelnök családját?” címmel kérdést nyújtott be és ugyanezt a kérdést ugyanezen a napon Facebook oldalán is közzétette. A 28/2019. (VII. 12.) OGY határozattal az Országgyűlés a felperes mentelmi jogát a legfőbb ügyész KSB.5259/2018/7-I. számú átiratával érintett ügyben felfüggesztette, a felperessel szemben a cselekmény miatt büntetőeljárás indult.

[3] Az alperes politikusként működött nyilvános Facebook oldalán 2021. január 15-én megosztotta az alábbi bejegyzést: „A baloldal aljasságának tényleg nincs határa. Tegnap – sokadikára – a miniszterelnök családjára rontottak rá. Most épp abból csináltak műbalhét, hogy név1 fia részt vett egy olyan katonai kiképzésen, amelyen amúgy bárki részt vehet. Az ehhez kapcsolódó ösztöndíj-program mostani körében 164 honvéd kapott lehetőséget, a jelentkezés önkéntes volt. Ennyi történt. Különös egybeesés, hogy épp ma kezdődik felperes baloldali képviselő bírósági tárgyalása, aki 2018-ban – szegényes földrajzi ismereteiről tanúbizonyságot téve – nemcsak egy országai várost kevert össze egy szigettel, de két azonos nevű magyar lányt is. Nyilvánosságra hozta egy katonai szállítógép utaslistájából, hogy név2, név1 lányát közpénzen, katonai repülőn utaztatják. Kiderült persze, hogy ez kamu, ugyanis az említett név egy országon szolgáló magas rangú katona lánya, aki jogszerűen tartózkodott a gépen. felperes persze nem a hazugsága miatt áll most bíróság elé, hanem azért, mert esküjét megszegve, a minősített adatokról szóló törvényeket tudatosan megsértve, szigorúan titkos adatokat hozott nyilvánosságra, ezzel pedig közvélemény bűncselekményt követett el. Tette mindezt azért, hogy befeketítse a miniszterelnök családját...” A bejegyzés ezt követően név2 és név3 az ügygel nyilvánosan kifejtett álláspontjára vonatkozóan tartalmazta az alperes reakcióját.

[4] Az alperes 7 óra elteltével bejegyzésének a felperest érintő bekezdését módosította: „felperes persze nem a hazugsága miatt áll most bíróság elé, hanem azért, mert esküjét

megszegve honvédelmi szempontból érzékeny adatokat hozott nyilvánosságra, ezzel pedig közvádas bűncselekményt követhetett el. Tette mindezt azért, hogy befeketítse a miniszterelnök családját.”

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

[5] A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette a jóhírnévhez fűződő jogát azzal, hogy 2021. január 15. napján a Facebook közösségi oldalon közzétett posztjában valótlanul állította, hogy a felperes „nem a hazugsága miatt áll most bíróság elé, hanem azért, mert esküjét megszegve a minősített adatokról szóló törvényeket tudatosan megsértve, szigorúan titkos adatokat hozott nyilvánosságra, ezzel pedig közvádas bűncselekményt követhetett el”. Kérte az alperest a jogsértéstől eltiltani és arra kötelezni, hogy levélben kérjen elnézést a levél tartalmát, valamint az ítélet rendelkező részét 180 napra helyezze el a közösségi oldalán, továbbá a Magyar Távirati Irodán keresztül közleményben ugyanezt a tartalmat tegye közzé. Emellett az alperest 500.000 forint sérelemdíj megfizetésére kérte kötelezni.

[6] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az első- és másodfokú ítélet

[7] Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes a 2021.január 15. napján Facebook közösségi oldalon közzétett posztjában a felperesre vonatkozó azon közlésében, hogy: „felperes persze nem a hazugsága miatt áll most bíróság elé, hanem azért, mert esküjét megszegve a minősített adatokról szóló törvényeket tudatosan megsértve, szigorúan titkos adatokat hozott nyilvánosságra, ezzel pedig közvádas bűncselekményt követett el” annak a valótlan ténynek az állításával, hogy „minősített adatokról szóló törvényeket tudatosan megsértve, szigorúan titkos adatokat hozott nyilvánosságra” megsértette a felperes jóhírnévét. Az alperest a további jogsértéstől eltiltotta, az alperest elégtétel adására, továbbá 300.000 forint sérelemdíj megfizetésére kötelezte, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

[8] Az alperes fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyta.

[9] A jogerős ítélet indokolása szerint a másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság álláspontjával abban, hogy a harmadik mondatrészben szereplő közlés a felperesre vonatkozó tényállítás, ami valótlan és sértő. A PK 12. számú állásfoglalás felhívását követően a közéleti téma iránt érdeklődő olvasó szemszögéből vizsgálta, hogy a közzétett tartalom egyes tényállításai mennyiben lényegesek vagy lényegtelenek. Egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a közérdeklődésre számot tartó témában tett közlés tényállítás. A másodfokú bíróság álláspontja szerint nem értékítélet annak állítása, hogy valaki a minősített adatokról szóló törvényeket megszegve közvádas bűncselekményt követ el. A tényállításként történő értékelést maga az alperes erősítette meg azzal, hogy a bejegyzést utóbb módosította.

[10] Figyelembe vette, hogy a tisztségénél és végzettségénél fogva, kellő jártassággal rendelkező alperes a szakmai ismeretekkel rendelkezők számára félreérthetetlen, a téma iránt érdeklődő olvasók számára pedig ugyancsak határozott jogi fogalmakkal írta körül a felperes magatartását. A mondat kifejezetten szigorúan titkos adatok közléséről szólt és nem arról, hogy a felperes nem nyilvános adatot hozott nyilvánosságra. A keresettel érintett mondat konkrétan az adat minőségével függött össze, a minősítési eljárás lefolytatására utalt, ami bizonyítható vagy cáfolható cselekvés. A mentelmi jog felfüggesztéséből, az azt feltehetően megalapozó közvádas bűncselekményből, valamint a felperes által kifejtett magatartásból az alperes jogi ismeretei mellett alappal nem következtethetett arra, hogy a felperes minősített adattal élt vissza. Megállapította, hogy a felperessel szemben hivatali visszaélés miatt indult büntetőeljárás, a felperes büntetőjogi felelősségét megállapító ítélet nem jogerős. Mindebből

arra következtetett, hogy az alperes által meghatározott bűncselekmény miatt a felperessel szemben nem indult büntetőeljárás, ezért nem téves vagy megalapozatlan értékítéletéről van szó. Utalt a Fővárosi Ítéltábla 7.Pf.20.667/2021/5/II. számú ítélet indokolásában foglaltakra.

[11] Kifejtette, hogy nem a közlés bántó vagy lealacsonyító jellege, hanem a tartalma és valótlansága vezetett a jogsértéshez, ezért megítélése szerint az elsőfokú bíróság a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:45. § (2) bekezdésnek megfelelően állapította meg a felperes jóhírnevének megsértését. Megítélése szerint a közszereplő felperesnek sem kell túrnie azokat tényállításokat, amelyek valótlannul írják le a vele szemben indult büntetőeljárás egyes tényeit. Ezért a másodfokú bíróság okfejtése szerint a PK 14. számú állásfoglalás szerinti védelem sem illeti meg az alperes közléseit. A sérelemdíj összegének meghatározása körében az elsőfokú bíróság által ismertetett és mérlegelés alapjául szolgáló indokokkal maradéktalanul egyetértett, az alperes szakmai jártasságának ebben a körben tulajdonított jelentőséget. Rámutatott, hogy a sajnálkozás kifejezése és annak nyilvánosságra hozatala reparációs célt szolgál, ebből a szempontból az alperes megbánása, illetve annak hiánya is közömbös.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[12] A jogerős ítélettel szemben az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, annak hatályon kívül helyezése és elsődlegesen a kereset elutasítása, másodlagosan az „ügyben eljáró bíróság” új eljárásra és új határozat hozatalára utasítása érdekében.

[13] Megsértett jogszabályként az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdését, az Alaptörvény 28. cikkét, a Ptk. 2:42. § (1) bekezdését, 2:43. §-át, 2:44. § (1) bekezdését, 2:45. § (2) bekezdését, 2:51. § (1) bekezdését, 2:52. § (1), (2), (3) bekezdését, a honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. (a továbbiakban: Hvt.) 38. § (7) bekezdését, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 2. § (2) bekezdését, 183. § (1) bekezdését, 237. § (1) bekezdését, 263. § (1) bekezdését, 265. § (1) bekezdését, a Pp. 266. § (2) és (4) bekezdését, a Pp. 276. § (5) bekezdését, Pp. 279. § (1) bekezdését, a Pp. 341. § (1) bekezdését, 346. § (3)-(5) bekezdését, 369. § (3) bekezdés *a)-d)* pontjait jelölte meg.

[14] Megítélése szerint a jogerős ítélet a Kúria által közzétett PK 12. számú állásfoglalás II. és III. pontjától, a Pfv.21.456/2018/7., a Pfv.20.055/2020/6., a Pfv.21.312/2019/3., Pfv.21.183/2019/4. számú határozataitól, a BH2001. 552., a BH2001. 469., a BH2016. 241. számon közzétett eseti döntésektől jogkérdésben eltért.

[15] Kifejtett indokai szerint az elsőfokú bíróság a tényállást nem tárta fel, azt csak részben állapította meg, ezt a másodfokú bíróság sem pótolta. A másodfokú bíróság 7.Pf.20.667/2021. ügyszámú ügyben meghozott ítéletre hivatkozással a tényállást teljes feltárását nem tartotta szükségesnek, a bizonyítási indítványokat ezért utasította el. A felperes a keresetben maga is a teljes bekezdést sérelmezte, ennek ellenére az eljáró bíróságok egyetlen mondatrészt ragadtak ki a szövegösszefüggésből, amelynek kizárólag tartalmi és nyelvtani értelmezését végezték el, majd vonták le azt a következtetést, hogy ez a mondatrész tényállásnak minősíthető.

[16] Sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság nem vette figyelembe a való tényeket, e körben azt, hogy a felperes a repülési napló adataiba jogszerűen betekintett, a naplódatok honvédelmi és nemzetbiztonsági okokból nem nyilvános adatok, a felperes ezen adatokat nyilvánosságra hozta, ezen magatartással összefüggésben a felperes mentelmi jogát a 28/2019. (VII. 12.) OGY határozattal az országgyűlés elnöke felfüggesztette, amire csak közbírási bűncselekmények miatt van lehetőség, amelyekből az alperes okszerű következtetést vont le, véleményét fejezte ki a felperes politikai tevékenységét illetően. A másodfokú bíróság jogerős ítéletének következtetését iratellenesnek tartotta, mert az alperes a

bejegyzésében bűncselekményt nem határozott meg, hanem az általa ismert és tapasztalt tények alapján okszerű következtetést vont le. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság nem vette figyelembe, hogy a bejegyzés időpontjában nem állt rendelkezésre a büntetőeljárás iratanyaga.

[17] Megítélése szerint tévedett a másodfokú bíróság abban is, hogy a közlés lényegét a nyilvánosságra hozott adat minősítésében látta. Az alperes szerint a keresettel érintett szöveg mondanivalója, hogy a felperes honvédelmi és nemzetbiztonsági okból nem nyilvános adatot engedély nélkül nyilvánosságra hozott, amellyel bűncselekményt követhetett el. A másodfokú bíróság figyelmen kívül hagyta, hogy a Hvt. 38. § (7) bekezdésének rendelkezései közel azonos a minősített adat védelméről szóló 2009. évi CLV. törvény (a továbbiakban: Mavtv.) rendelkezéseivel. A köznyelvben a szavak általános értelmezése alapján a nem nyilvános kifejezés azt jelenti, hogy titkos, e fogalom alkategóriái és jogszabály által történő minősítése nem ismert. Megítélése szerint tévedett a másodfokú bíróság abban is, hogy az értékelést kizárólag a közéleti téma iránt érdeklődő olvasó szemszögéből vizsgálva az értékelést indokolatlanul szűkítette le egy olyan csoportra, amely az adatok védelme körében az átlagolvasónál lényegesen nagyobb ismeretekkel rendelkezik.

[18] A felülvizsgálati kérelemben kifejtett további érvelése szerint lényegtelen a bűncselekmény jogi minősítése, pusztán az bír jelentőséggel, hogy a felperes a politikusi minőségében és azt felhasználva bűncselekményt követhetett el. Álláspontja szerint a felperes személyének megítélése szempontjából a nyilvánosságra hozott adat jogi minősítésének nem volt jelentősége, mert a közlés lényege a felperes magatartásából eredő büntetőeljárás ténye volt. Ha a felperest érte sérelem, az nem az alperes bejegyzéséből eredt, hanem a politikai tevékenységgel összefüggő bűncselekmény elkövetésével, az emiatt indult büntető eljárással állt összefüggésben.

[19] A másodfokú bíróság a felperes tényállítása hiányában és bizonyítás nélkül vonta le azt a következtetést, hogy a kijelentés egyben sértő is, ez a Pp. 266. § (2) bekezdésével ellentétben áll, mert a bíróság szubjektív véleménye nem tartozik a köztudomású tények körébe. A másodfokú bíróság ítélete nem tartalmazza, hogy a felperest milyen hátrányt érte.

[20] Megítélése szerint a másodfokú bíróság azt sem vette figyelembe, hogy a közlés középpontjában politikai véleménynyilvánítás áll. A felperes az Országgyűlés Honvédelmi és Rendészeti Bizottságának korábbi alelnöke, aki a kötelezettségét megszegte, hivatását felhasználva bűncselekményt követett el. A közvéleménynek pedig joga van tudni, hogy a felperes a képviselői minőségében hogyan és miként járhatott el, a közlés ezért a Ptk. 2:44. § (1) bekezdésen kívül esik. Emellett a másodfokú bíróság a sajnálkozást kifejező levéllel összefüggésben csupán azt rögzítette, hogy azt meghaladottnak tekinti, azt azonban nem indokolta, hogy a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés c) pontban körülírt elégtétel adása belső érzélem kifejezésére vonatkozó közlés olyan többlet, ami a Ptk. 2:51. § (1) bekezdéséből nem vezethető le. A másodfokú bíróság a sérelem és az alperes magatartása közötti okozati összefüggést nem jelölte meg, az alperes által előadottakat a felróhatóság körében elmulasztotta értékelni.

[21] A felperes hatályos felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

[22] A felülvizsgálati kérelem alapos.

[23] A felülvizsgálati kérelem nem a per folytatása, hanem szigorú eljárési szabályok szerinti rendkívüli perorvoslat. Ennek során kizárólag a Pp. 413. § (1) bekezdés a)-e) pontjaiban meghatározott tartalmi követelményeknek megfelelő felülvizsgálati hivatkozások vehetők figyelembe. A Kúria nem vizsgálhat olyan jogszabálysértést, amivel kapcsolatban a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél jogi álláspontját nem fejtette ki, ahhoz indokolást nem

fűzött [az eljárásjogi tárgyú elvi iránymutatásoknak az új Pp. hatálybalépése folytán történő felülvizsgálatáról szóló 1/2017. Polgári jogegységi határozattal a Pp. alkalmazása körében is megfelelően irányadónak tekintett, a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II. 15.) PK vélemény 3. és 4. pontja].

[24] Az alperes a felülvizsgálati kérelemben a megsértett jogszabályként számos anyagi és eljárási szabály mellett a Pp. 2. § (2) bekezdés, a 183. § (1) bekezdés, a 237. § (1) bekezdés, a 263. § (1) bekezdés, a 265. § (1) bekezdés, a 341. § (1) bekezdés, a 346. § (3)-(5) bekezdés és a 369. § (3) bekezdés *a)-d)* pontjainak megsértésére is hivatkozott, azonban az ezen jogszabályhelyekhez fűződő jogi indokokat nem fejtette ki. A felülvizsgálat iránti kérelemben nem adott számot arról, hogy az eljárás bíróságok a kérelemhez kötöttség és a szabad bizonyítás elvét, a perfelvétel tartalmára, az anyagi pervezetésre, a bizonyítási érdekre vonatkozó szabályokat, az ítélet teljességével és a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörével összefüggő perrendi szabályokat mivel sértették. E jogszabályhelyek indokolás nélkül történő felhívása nem vezethet a felülvizsgált eredményességéhez, ezért a felülvizsgálati eljárás során figyelmen kívül maradtak.

[25] A Kúria a felülvizsgálati kérelemben előterjesztett kérelmeket – a Pp. 423. § (1) bekezdésére is figyelemmel – az alperes által meghatározott sorrendtől eltérően bírálta el. Először a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése és az első- vagy másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára irányuló kérelem megalapozottságát vizsgálta.

[26] Alaptalan az alperes felülvizsgálati kérelemben kifejtett azon érvelése, amely szerint az elsőfokú bíróság a Pp. 276. § (5) bekezdésének sérelmével mellőzte az alperes által felajánlott bizonyítást. A 15.P.21.615/2021/7. számú tárgyalási jegyzőkönyvből kitűnően az alperes akként nyilatkozott, hogy a bizonyítási indítványa nincs, a rendelkezésre álló adatok alapján kéri a határozat meghozatalát, felajánlott bizonyítás hiányában mellőzésről sem lehet szó, a Pp. 276. § (5) bekezdés nem sérült.

[27] Az alperes további felülvizsgálati érvelése szerint a bizonyítás eredményének mérlegelése nem felelt meg az okszerűség Pp. 279. § (1) bekezdésében foglalt követelményének. Ki kell emelni, hogy a személyiségi jogsértés megállapítása iránti perben a bíróság Pp. 279. § (1) bekezdése alapján a bizonyítékok eredményének mérlegelése szerinti tevékenysége a tényállás – vélemény elhatárolása körében nem merül fel, ennek eldöntése ugyanis a Ptk. 2:45. § (2) bekezdés alapján a kereset jogalapját érintő kérdés.

[28] Az alperes további felülvizsgálati érvelése szerint az eljárás bíróságok megsértették a Pp. 266. § (2) bekezdését, mert nem vonható a köztudomású tények körébe annak megítélése, hogy a laikus személyek hogyan ítélik meg az adatvédelem körében használt fogalmak súlyosságát, másrészt a kijelentés sértő jellegét is tényelődás és bizonyítás nélkül állapította meg. Ezen eljárási szabály alkalmazásának azonban az ügy érdemi eldöntésére – a következőkben kifejtettek miatt – lényeges kihatása nem volt, ezért a jogerős határozat hatályon kívül helyezése mellett az eljárás megismétlését nem indokolta, az érdemi határozat meghozatalának akadálya nem volt.

[29] Az alperes további – másodszorban vizsgált – felülvizsgálati kérelme arra irányult, hogy a Kúria a jogerős ítéletet az elsőfokú bíróság ítéletére kiterjedően helyezze hatályon kívül és hozzon az általa felsorolt anyagi jogszabályoknak megfelelő új, a keresetet elutasító határozatot, mert az az által felsorolt anyagi jogszabályokat sérti [Ptk. 2:42. § (1) bekezdés, 2:44. § (1) bekezdés, 2:43. § *d)* pont, 2:45. § (2) bekezdés, Ptk. 2:51. § (1) bekezdés *a)-e)* pontjai, 2:52. § (1)-(3) bekezdés].

[30] A bíróságnak az Alaptörvény 28. cikke alapján hivatalból kötelessége az Alaptörvényben biztosított jogok alkotmányos tartalmát érvényre juttatni. Amennyiben az ügyben felmerül valamelyik alapjog érintettsége, a bíróságnak saját jogértelmezését a jog

alkotmányos tartalmával összhangban kell kialakítania {3/2015. (II. 2.) AB határozat [18]}. A véleménynyilvánítás szabadságához és a jóhírnév védelméhez való joggal kapcsolatos ügyekben ezért minden alkalommal felmerül az említett alapjogokkal érintettség, ebből következően pedig megkerülhetetlen, hogy a bíróság a döntés során az Alkotmánybíróság e jogokkal kapcsolatos, az Alaptörvény *R*) cikk (3) bekezdés szerinti jogértelmezését figyelembe vegye. A felek személyére, az alperes megszólalásának tartalmára tekintettel a perben szükséges volt az egyes alapjogok érvényesülésének mérlegelés útján történő összevetése.

[31] Az Alkotmánybíróság a felhívott 7/2014. (III.7.) határozaton túl több alkalommal vizsgálta, hogy miként oldható fel a szólásszabadság és valamely közhatalmat gyakorló személy jóhírneve közötti kollízió. A 3329/2017. (XII 8.) AB határozatban a korábbi bírósági gyakorlatra támaszkodva alakította ki azt a tesztet, amelynek első lépéseként azt kell vizsgálni, „hogy az adott közlés a közügyekben való megszólalás a közérdekű vitában kifejtett álláspontot tükröz-e, vagyis a közügyek szabad vitatásával áll-e összefüggésben”. A második lépésként a bíróságoknak „azt kell eldöntenie, hogy a közlés tényállításnak vagy értékítéletnek minősül-e. A közügyeket érintő értékítéletek szabad folyása biztosított hiszen a tényállításokkal szemben az értékítéletek közös sajátossága, hogy igazságtartalmuk nem ellenőrizhető és nem igazolható” {7/2014. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [30]-[31]}. Végül pedig vizsgálni kell, hogy a korlátozás nem lépte-e túl a véleménynyilvánítás határát, mert „a véleménysszabadság már nem nyújt védelmet az olyan öncélú a közügyek vitatása körén kívül eső így a magán vagy családi élettel kapcsolatos közlésekkel szemben, amelynek célja a pusztá megalázás, illetve a bántó vagy sértő kifejezések használata, más jogsérelem okozása.” Ha a kifejezés információs értékkel bír, és mindez összefügg a közügyek megvitatásával, akkor a közlést a szólásszabadság legmagasabb szintű védelme illeti meg a 13/2014. (IV. 18.) AB határozat indokolásának [39] bekezdése alapján.

[32] A másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét [23] bekezdéséből kitűnően helyes indokainál fogva hagyta helyben, a Ptk. 2:44. § (1) bekezdés alapján szükséges alapjogi összevetést elvégezte. A [26] bekezdésben részletezett álláspontja az volt, hogy a közlést az alperes „közérdeklődésre számot tartó témában” tette. Ez a következtetés helytálló volt, mert az alperes által a Facebook oldalon közzétett bejegyzés apropóját a miniszterelnök közeli hozzátartozóival kapcsolatos politikai nyilatkozatok képezték. Az alperes a miniszterelnök fiával kapcsolatos aktuális híreket állította párhuzamba a felperes egy korábbi nyilatkozatával, e két állítás közötti kapcsolatot pedig azzal teremtette meg, hogy mindkét közlést megalapozatlan, a vezető politikus családtagjaira irányuló nemtelen támadásként minősítette. A szöveg egészének tartalmi összefüggései alapján ez kizárólag olyan megszólalásként értelmezhető, ami az alperes politikai ellenfeleinek, ezen belül a felperes kijelentéseinek hitelét, politikai hatását igyekszik megkérdőjelezni. A jogerős ítélet helyes megállapítása ezért az, hogy a kijelentés közérdekű vitában kifejtett álláspontot tükröz.

[33] A jogerős ítéletben a másodfokú bíróság ezután azt is helytállóan tette vizsgálat tárgyává, hogy az alperes állításai tényállításnak vagy értékítéletnek minősülnek-e. Azt azonban nem vette kellő súllyal figyelembe, hogy a szóban forgó kijelentések értékelése nem történhet csupán „megragadva a kijelentés direkt tartalmánál” fogva {5/2015. (II. 25.) AB határozat, Indokolás [27]}. A 3111/2022.(III. 23.) AB határozatban az Alkotmánybíróság már egyértelműen kiemelte a politikai vitákkal kapcsolatban, hogy „az ennek keretében megfogalmazott tényállítások meghatározása nem történhet önmagában a bizonyíthatósági teszt köznapi értelemben vett automatikus alkalmazásával, azaz nem szorítkozhat kizárólag a vizsgált kijelentés szó szerinti tartalmának értékelésére. A közügyek intenzív vitájában résztvevők jogi felelősségre vonásához nem elegendő annak kimutatása, hogy a vizsgált megszólalás bizonyos elemei ténylegesen, objektív módon cáfolhatóak. A vitatott kijelentés

értékelését arra is figyelemmel kell elvégezni, hogy a kijelentés milyen valódi jelentést hordoz a választópolgárok számára.” Ekként az ügyben tett kijelentéssel összefüggően is azt kellett vizsgálat tárgyává tenni, hogy tulajdonítható-e neki olyan jelentés, ami a felperes politikai tevékenységének kritikája.

[34] A felperes keresete szerint a valótlan tény az érintett mondatban az volt, hogy a felperes egyrészt minősített adatokat hozott nyilvánosságra, másrészt a minősített adatokról szóló törvényt sértette, harmadrészt a Btk. 256.§-át szegte meg. Az elsőfokú bíróság jogerős ítélettel helybenhagyott rendelkezése szerint a személyiségi jog megsértését az alperes kizárólag az előbbi két közléssel valószínűsította meg, ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság a keresetet jogerősen elutasította. A felülvizsgálat tárgyát ekként már kizárólag e két kijelentés képezte, ami ugyan szó szerinti értelmezés alapján valótlan tényállítás, de a közlésnek nem ez az olvasóhoz eljuttatni kívánt valódi üzenete. A bejegyzésben foglalt tényállítás lényege ugyanis valójában az volt, hogy a felperes nem nyilvános adatot tárt fel politikai okokból, amely magatartása büntetőeljáráshoz vezetett. Ez a tény nem valótlan, hiszen nem vitatott, hogy a felperes a közölt cselekmények miatt büntetőeljárás alanyává vált. Tévesen tulajdonított ezért jelentőséget a másodfokú bíróság a jogerős ítéletben a nem nyilvános adat jogi minősítésének, mert az alperes által felidézett, felperesnek tulajdonított magatartás téves jogi minősítése jelen esetben lényegtelen pontatlanság, a mondanivaló szempontjából irreleváns. A Kúria megítélése szerint gyakorta a jogvégzett vagy politikai közélet iránt érdeklődést tanúsító választópolgárok is a gyanúsítás alapját képező magatartás, és nem annak büntetőjogi vagy egyéb jogi minősítése alapján vonják le a politikai szereplőre vonatkozó következtetéseiket. Annak pedig, hogy az alperestől elvárható-e a megfelelő jogi minősítés, kizárólag a felróhatóság megítélése szempontjából lett volna jelentősége. Tekintettel arra, hogy az alperest politikusként a hiteles gyors pontos tájékoztatás kötelezettsége nem terheli, a közlés tartalmi mondanivalójának megítélése szempontjából az alperes végzettsége teljességgel irreleváns volt.

[35] Erre tekintettel a Kúria megállapította, hogy a keresetnek részben helyt adó jogerős ítélet megsértette a Ptk. 2:44. § (1) bekezdését és a Ptk. 2:42. § (2) bekezdését. Ezért a Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezését a Pp. 424. § (3) bekezdés alapján – az eljárási költségek és az illetéke viselésére is kiterjedően – hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta a keresetet elutasította.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

[36] 2013. évi V. törvény 2:42. § (1) bekezdés, 2:44. § (1) bekezdés, 2:43. § d) pont, 2:45. § (2) bekezdés;

[37] 2016. évi CXXX. törvény 266. § (2) bekezdés, 276. § (5) bekezdés, 279. § (1) bekezdés

A döntés elvi tartalma

[38] A közügyek intenzív vitájában résztvevők jogi felelősségre vonásához nem elegendő annak kimutatása, hogy a vizsgált megszólalás bizonyos elemei ténylegesen, objektív módon

cáfolhatóak. A vitatott kijelentés értékelését arra is figyelemmel kell elvégezni, hogy a kijelentés milyen valódi jelentést hordoz.

Záró rész

[39] A Kúria a Pp. 405. § (1) bekezdése és a Pp. 364. §-a folytán alkalmazott Pp. 83. § (1) bekezdés szerint a pervesztes felperest az első- másod- és felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére kötelezte, amelynek összegét a bírósági eljárásban megállapított ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés *a)* pontja és (5) bekezdés, valamint a 4/A. § (1) bekezdés alapján állapította meg.

[40] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 62. § (1) bekezdés *f)* pontja alapján fennálló tárgyi illetékfeljegyzési jog miatt le nem rótt és az Itv. 42. § (1) bekezdés *a)* pontja, a 46. § (1) bekezdés és az 50. § (1) bekezdése alapján megállapított összegű eljárási illeték megfizetésére a pervesztes felperes köteles.

[41] A Kúria a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés *d)* és *e)* pontja alapján tájékoztatja a felperest, hogy az illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételi számlájára kell megfizetnie, ennek során közleményként fel kell tüntetni: a Kúria megnevezését, a Kúria e határozatának számát és a fizetésre kötelezett adóazonosító számát.

[42] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 405. § (1) bekezdés *e* folytán alkalmazandó Pp. 376. § (1) bekezdés *a)* pontja alapján – az alperes kérelmére – tárgyaláson bírálta el.

[43] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a Pp. 407. § (1) bekezdés *d)* pontja zárja ki.

Budapest, 2023. február 15.

Dr. Kovács Zsuzsanna s.k. a tanács elnöke, Véghné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Dzsula Marianna s.k. bíró, Dr. Pataki Árpád s.k. bíró, Dr. Stark Marianna s.k. bíró